

nguyễn lương vy

q & p 2014

NĂM CHỮ NĂM CÂU

Tập thơ thứ Tám của Nguyễn Lương Vy
Trình bày bìa: Lê Giang Trần
Trình bày trang trong: Tác giả
Chân dung tác giả: Họa sỹ Trương Đình Uyên
Hình tác giả: Nguyễn Quế Phương
In tại nhà in: Number One Printing
Wesminster - California - Tháng 01.2014
Copyright © 2014
by Vy Nguyen - Nguyen Que Phuong
Liên lạc tác giả: nguyenluongvy@yahoo.com

nguyễn lương vy

năm chữ năm câu

q&p 01.2014

thương tặng

nguyễn nguyệt quế và nguyễn quế phương

LỜI THƯA

Những hòa âm, huyết âm, tinh âm, huyền âm đã bay về mở hội trong Năm Chữ Năm Câu!

Tạ ơn những đêm tận ngời gọi âm, gọi chữ, gọi câu.
Và, Thơ, đã không phụ lòng mong đợi.
Hân hoan, ngất ngây, cảm động giây phút trùng phùng.

Tạ ơn người bạn trẻ Tô Đăng Khoa. Bạn đã bày tỏ cảm tưởng một cách rất cô đọng và chân tình về tập thơ này. Xin phép được dùng bài viết của bạn làm Lời Bạt cho tập thơ, với tất cả lòng biết ơn và trân trọng.

Tạ ơn thi sĩ Nguyễn Thị Khánh Minh. Trong cơn đau ác nghiệt của bệnh tật, thi sĩ vẫn thanh thản tung hứng cảm xúc, đồng thanh tương ứng với 100 bài thơ năm

chữ năm câu, ý tứ tuôn tràn như nước chảy mây trôi!
Thật hiếm hoi một tri kỷ tri tình với thơ, với bạn. Nếu
thi sĩ Nguyễn Tôn Nhan chưa về trời, thì ba chúng ta
sẽ có một trận cà phê sáng khoái phiêu bồng biết bao!
Xin phép thi sĩ được đưa bài viết vào phần phụ lục của
tập thơ để tỏ lòng biết ơn và quý trọng.

Tạ ơn thân hữu xa gần. Tạ ơn bạn đọc chưa từng gặp
mặt.

Tạ ơn hai con Nguyễn Nguyệt Quế và Nguyễn Quế
Phương đã vô cùng thương ba. Hai người bạn nhỏ
thương quý nhất của ba, đã luôn ủng hộ một cách
sáng khoái và hoan hỉ, mỗi khi ba xin tiền in Thơ! Ba
thương và nhớ các con nhiều lắm!

Calif., Thanksgiving, 2013.

Nguyễn Lương Vỹ

năm chữ năm câu

*câu thơ nay kiên khổ
lì đòn chờ âm rung
chờ nát tan tri ngộ
chờ ngắt gió loạn bùng
một cú nhảy sau cùng...*

1.

nhìn trong thơ thấy đạo
nhìn trong đạo thấy thơ
nhìn trong thơ thấy gạo
nhìn trong gạo thấy mình
có-không thiệt rất ráo...

2.

nhìn trong em thấy mệnh
nhìn trong mệnh thấy đời
nhìn trong đời thấy bệnh
nhìn trong bệnh thấy lời
lời lôi âm rù quênh...

3.

nhìn trong mưa thấy nắng
nhìn trong nắng thấy giông
nhìn trong giông thấy mộng
nhìn trong mộng thấy mông
mông bông bay lồng lộng...

4.

nhìn trong vườn thấy ruộng
nhìn trong ruộng thấy nương
nhìn trong nương thấy luống
nhìn trong luống thấy đường
đường thương tâm đã ruộng...

5.

nhìn trong cây thấy lá
nhìn trong lá thấy sông
nhìn trong sông thấy cá
nhìn trong cá thấy lông
ôi sợi lông điển dã...

6.

nhìn trong hạt thấy mầm
nhìn trong mầm thấy mộ
nhìn trong mộ thấy âm
nhìn trong âm thấy số
ôi tượng số điếc câm...

7.

nhìn trong tim thấy mắt
nhìn trong mắt thấy người
nhìn trong người thấy ngợm
nhìn trong ngợm thấy trời
trời ơi chơi thiệt bợm...

8.

nhìn trong hồn thấy vía
nhìn trong vía thấy am
nhìn trong am thấy lửa
nhìn trong lửa thấy đàn
đàn không dây chói chang...

9.

nhìn trong kính thấy kệ
nhìn trong kệ thấy sen
nhìn trong sen thấy lệ
nhìn trong lệ thấy đèn
đèn nhen thơm bóng huệ...

10.

nghe âm A ngắt máu
lạ chưa mưa tím than
mưa tan trong mắt đá
đá nở búp hoàng lan
vàng cầm trên bến lạ...

11.

nghe âm E ngoe nguẩy
ngỡ rằng em có đuôi
nên hôn ta sập bẫy
gờn gợn gió về xuôi
cái em lừng hây hây...

12.

nghe âm Ê kể lễ
ca dao đáng khổ qua
đồng dao chua khổ lụy
hộp vại hộp gọi là
đỡ cơn ghiền thiên lý...

13.

nghe âm I đi mãi
tiếng chuông lau hết chiều
chiều lau hết con gái
tình khô hương tình yêu
ôi gái hồng ngậy dại...

14.

nghe âm O vành vạnh
lửa reo ngằm khía cạnh
ta reo ngằm dấu son
dấu môi em thơm lạnh
bướm gáy trên đầu non...

15.

nghe âm Ô trố mắt
ố ồ đọt rau dền
tím than nhớ tím ngát
nhạc treo trên nẻo quên
vớt chiều lên kéo tắt...

16.

nghe âm Ở ú ở
tiếng chó ngáp buồn thiu
tiếng chiều lèn nước lợ
đời kịu kịt quá nhiều
mần thơ cho hết sợ...

17.

nghe âm U bay vút
vút lên sợi tơ trời
cả đời ta níu huyệt
những trận gió hoài thai
thơ nhớ ai ngún ngút...

18.

nghe âm Ừ rên khẽ
hạt bụi bay khóc ré
hạt nắng bay hát vang
thơ mần ta nữa nhé
kẻo mai kia lạnh tràn...

19.

thấy và nghe ướt mọng
đêm nhớ ngày sỏi tắm
bọt nước tan theo sóng
sóng tung bờm hí rân
ngựa thời gian lững bóng...

20.

thấy và nghe khô máu
máu lịm phiến đá ong
đá vang ngàn ô cửa
vì có ngàn mắt chong
ngàn mắt đèn lệ ứa...

21.

thấy và nghe tê lười
ngọng nghịu chẳng nên lời
ừ á ôi ừng ói
ói ững ừng ấy ôi
bông khế rụng lưng đôi...

22.

thấy và nghe buốt óc
róc xương mây tủy trời
đốt thơ cho quý độc
cho ta kịp lấy hơi
lấy trốn cho ma khóc...

23.

thấy và nghe huyết tan
từ rất lâu trong chữ
chữ lòn trong nắng tàn
ta lòn trong mưa bụi
lượm lên phôi hú vang...

24.

thấy và nghe máu vỡ
mái đình nằm nghiêng rặng
điện thờ nhang nín khói
tổ tiên tờ nhện giăng
một nùi không dám hỏi...

25.

thấy và nghe bóng rung
bóng sân bưng bóng ngọ
bông bụt đỏ bập bùng
bóng mẹ gầy như gió
gió thổi nhè chân dung...

26.

thấy và nghe bóng hiện
chèo bẻo hót nghiêng chiều
nghiêng vai đời lỗi hẹn
bông gòn bay quá nhiều
bóng in trên thềm rêu...

27.

thấy và nghe em về
bông vàng rừng rúc nắng
nắng qui như nắng đi
mưa qui như mưa vắng
mưa trong ta râm rì...

28.

dõi dấu chân em đi
thu vàng ken kín lá
đường sương không nói gì
chỉ có mình ta hiểu
vĩ cầm tím đôi khi...

29.

đếm dấu vân trên gõ
câu thơ vỗ tay reo
lóng xương rừng đã trở
những cụm mây lưng đèo
đến nay còn liếc theo...

30.

đếm linh hồn trên vách
thạch sùng liếm môi khuya
ta ngồi im liếm sạch
màu chiêm bao dị kỳ
âm xanh câm trôi đi...

31.

đếm trời thu trong hạt
hạt hát chào cô liêu
ta cô độc đánh liêu
hát theo treo tóc bạc
âm trắng cầm bay đi...

32.

đếm ngàn sông trên lá
lá ngu ngơ thờ dài
thời gian phai nhanh quá
lá chỉ nhớ một vài
giọt sương tan ban mai...

33.

đếm ngàn sông trên phố
phố nhả giọt cà phê
ghi-ta tựa lưng ngủ
tách ly ngồi lóng nghe
ta nhìn ta vắng hoe...

34.

đếm ngàn sông trên tay
tay dài thêm viễn xứ
phím nâu vĩ cầm lay
phím trắng dương cầm nở
tĩnh vật ướt lưng ngày...

35.

đếm thời gian trên trán
trán châu thơm quê nhà
và thơm lâu quê quán
tình rất sâu rất xa
rất xa ôi rất xa...

36.

đếm thời gian trên mộ
mộ cha giữa chiều hồng
chiều ôm trùm tất cả
cỏ ôm trùm thình không
chiều hồng ơi chiều hồng...

37.

câu thơ xưa yếu mệnh
chết trong vườn mưa xanh
chim quyên về ướt cánh
ta ôm mộng đái dầm
rùng mình la thất thanh...

38.

câu thơ nay kiên khổ
lì đòn chờ âm rung
chờ nát tan tri ngộ
chờ ngắt gió loạn bùng
một cú nhảy sau cùng...

39.

câu thơ soi chín vía
cho ý nhớ mười đời
chữ căng âm ngóng đợi
gần gũi với xa vời
rồi thôi thơ đi chơi...

40.

câu thơ nâng nửa giấc
nửa giấc nọ tê người
giấc mê đời quá chật
nửa kia chìm đâu nơi
chữ ghìm trong tiếng nấc...

41.

câu thơ thơm nắng lạ
nắng ửng sắc rơm vàng
chiều xa chiều xa ngái
gót nhỏ huýt sáo vang
dại khờ mong gặp lại...

42.

câu thơ tươm lửa biếc
xanh trí não ngàn râu
ta ngồi râu ly biệt
mỗi kiếp một nếp chau
một hai ba... râu mau...

43.

câu thơ tươm muối mặn
đời húng hắng gừng cay
ta sốt thêm mật đắng
hòa chung một chén đầy
dzô dzô dzô dzô tay...

44.

câu thơ tươm ánh lục
trúc nít áo thu xa
ta nít âm sương đục
rừng rưng rưng tiếng ca
rơi rơi rơi chiều tà...

45.

câu thơ tươm lệ nển
nển trắng gió tê nhòa
phong cầm lòa sóng biển
nển đỏ bóng ai qua
huyết khô trong bao la...

46.

mười ba năm xa xứ
đất khách mười bảy nghề
nghề đau nhất cắt cỏ
cỏ chết ngắt là đời
mỗi đêm về hụi hơi...

47.

mười ba năm xa xứ
cuộc lữ cũng vui thôi
xúc tuyệt nghe tuyệt hỏi
chưa kịp đáp tuyệt rồi
lấp trắng hết tiếng nói...

48.

mười ba năm xa xứ
ư hử một mình ên
lái xe trên xa lộ
cái nhớ khều cái quên
cái xe như cái mộ...

49.

mười ba năm xa xứ
tám chuyện với trời đêm
website ôi đủ thứ
tha hồ mà nếm nếm
chỉ trừ cái của em...

50.

mười ba năm xa xứ
may còn được thơ mần
mần thơ cho chí tử
khổ nạn cũng quên dần
thì cứ mần tiếp hử...

51.

mười ba năm xa xứ
sáu mươi mốt tuổi rồi
đời hừ hư hứ hự
nứ nừ nư cả thôi
đời ới ời ới ới...

52.

mười ba năm xa xứ
rồi mười mười cái vèo
tinh âm bay sáng lóa
ta sướng quá bay theo
ôi tiếng hú trong veo...

53.

mười ba năm xa xứ
mang chiếc nhẫn mẹ cho
mẹ dặn nhìn chiếc nhẫn
thấy chữ nhẫn rõ to
quỳ lạy mẹ đừng lo...

54.

mười ba năm xa xứ
xa mãi có mong gì
ngày về xa tấp lự
thôi cứ niệm mâu ni
và niệm em nữa chứ...

55.

niệm em âm sắc ấm
trái kín hết đường thu
âm vàng vang dấu chấm
dấu phẩy tiếng cu gù
nhịp lời dương cầm thu...

56.

niệm em âm rất mỏng
phơ phát phấn bông hương
một phương trời vô vọng
mong ngóng ý chín phương
long lanh âm cô nương...

57.

niệm em đêm rất rộng
lay lắt lá chiêm đàn
lá em tươi rói mộng
mộng rằm tươi chói chang
đẹp ngất lá ngất mộng...

58.

niệm em đêm rất xa
áo hai tà trong suốt
uơn ướ trắng mười ba
núm cau lạnh lạnh hót
núm em lành lạnh sa...

59.

niệm em đêm rất mỏng
sonata ngất đàn
đàn tri âm ngất tiếng
tiếng ngất đẹp nát tan
tan tan tan tan tan...

60.

niệm em cho tận nghĩa
cho tận tình tận ơn
lông tơ non bén rể
kín hôn ta xanh rờn
ngập hôn ta hết trơn...

61.

niệm em cho tận ý
ý quên lời quên câu
chỉ còn thượng thanh khí
thương tâm âm trời sâu
ta làm ma bạc đầu...

62.

niệm ma-ta một niệm
tần liệt một âm quen
mặt cũng vừa mới chín
thu cũng vừa mới nhen
bén lên một ngọn đèn...

63.

niệm ma-ta một niệm
ơn phước gặp ma-người
người-ma-ta tím rìm
sốt chút tình vậy thôi
đừng mong có trăng chơi...

64.

chơi một giấc ngủ vùi
gọn một đời mọn bé
chẳng sâu cũng chẳng vui
chỉ mong quên sạch sẽ
sạch sành sanh sắc mùi...

65.

chơi một giấc mất tích
đời kiếm hoài chẳng ra
đời cũng vừa mất tích
trời đất nổi da gà
vậy là điên lút ga...

66.

đất điên theo kiểu đất
trời điên theo kiểu trời
phật điên theo kiểu phật
mang cái thân con người
nên điên theo kiểu phật...

67.

thật ra điên đủ kiểu
chỉ mới kể ba thôi
mỗi sinh linh mỗi kiểu
thế mới là tuyệt vời
một tí điên tuyệt diệu...

68.

tuyệt diệu nhất là khi
cơn điên ngời tỉnh rụi
hút thuốc liền tù tì
người em thình như núi
mất ngầu như cỏ thi...

69.

người em điên thống thiết
non nửa thế kỷ rồi
nửa thân nay đã liệt
nằm một chỗ gào đòi
sống chết chẳng dễ xơi...

70.

ta vẫn điên tận tụy
cúi lợm chữ cũ mềm
chùi lau cho thiệt kỹ
dụ thơ về thử xem
thơ mừng rơn lấm lem...

71.

ta vẫn điên giản dị
nhằm thơ cất trong đầu
lâu lâu rót một xi
mời quý vị ngàn thu
sáng ra quên rất mau...

72.

quên rất mau để đón
câu thơ khác trong đời
ý thiêng ta bắt gọn
tình sâu ta tóm rồi
lại cất trong đầu thôi...

73.

rồi ra trong ly biệt
chẳng biết phải làm gì
đời vẫn trôi biêng biếc
mây vẫn bay rù rì
rằng thì đâu có chi...

74.

có chi đâu có đặng
gặ hỏi nói không đành
rằng thì là tỉnh vắng
sống là chết long lanh
nói thiệt đừng có hoảng...

75.

chỉ có hơi tiêng tiếc
trần gian một tử vui
người-ma ngu ác liệt
ma-người ngu sắc sù
ma-ta ngu điếc đui...

76.

điếc đui gì cũng nhớ
để mà quên em ơi
tội câu thơ lắm lỗi
ta bơ vơ suốt đời
liều một chuyến thử chơi...

77.

một ba bảy cũng liều
như cô kiều ông giáng (*)
đứt ruột với lời phèo
thì trời kia mới ngán
tài với mệnh cái veo...

*(*) cô kiều: nhân vật chính trong “truyện kiều” của nguyễn du.
ông giáng: thi sĩ bùi giáng.*

78.

cái veo như gió lật
nhẹ hẫng rất ly kỳ
như khi em bí mật
khép hai bờ mím chi
lạy em hãy mở đi...

79.

hãy mở hồng lú rú
kính mừng em hé rung
môi hồng nhung hàm tiếu
rướm rướm nắng hương lừng
lừng hương sương rưng rưng...

80.

hãy mở hồng rạng rỡ
kính mừng em nở bông
xưa sau vừa nín thở
ngắm em đang mống mòng
nụ cười thơm bển không...

81.

không chờ không mong đợi
hàn mặc tử ca xang
tình quê bay điệu vợi
tung ánh biếc lừng vang
đất trời thơm lộc mới...

82.

không ồn không kể lễ
ta khóa nước chân cầu
ôn như hầu nhắc khẽ (*)
cổ độ trở từ lâu
đừng hỏi nữa vì đâu...

*(*) ôn như hầu: nhà thơ (nguyễn gia thiều,) tác giả “cung oán
ngâm khúc.”*

83.

không hỏi không cần biết
thức đếm nhịp xưa sau
trí lang thang não nhiệt
óc trắng muốt trắng phau
hít một hơi thật sâu...

84.

thở một hơi thật nhẹ
hôn thật lâu ngàn trùng
tuổi già thương nhớ mẹ
mẹ già chuối ba hương
con già chưa ráo lệ...

85.

nín một hơi thật lâu
tiếng rao khuya vọng lại
bên kia biển là đâu
tiếng lầm than rao mãi
vết gót dép thương đau...

86.

đau thương âm phố chợ
âm xó xỉnh mặt cùng
âm bầm đen bi nộ
trốt xoáy đời mịt mù
ôi nghiệp chướng khật khùng...

87.

ôi nghiệp chướng nồng tanh
rạ băng đồng réo máu
réo xương thời bạo hành
thời giết người rau rầu
thời bá đạo nhe nanh...

88.

thương câu thơ kín kẽ
thương bạn đã về trời
nhân ơi ba năm lẻ (*)
ba câu lục bát phôi
nắng chiêm bao ngời ngời...

(*) nhan: thi sĩ Nguyễn Tôn Nhan (01.02.1948 - 31.01.2011,) tác giả tập thơ “lục bát ba câu.”

89.

thương câu thơ nín gió
nhớ bạn hát tinh âm
âm mưa ma lấp ló
nghe thơ rồi khóc cầm
ta cũng đang khóc cầm...

90.

thường câu thơ bạt mạng
chết xanh theo điêu linh
chết xanh theo khốn nạn
ảo hóa bóng soi hình
bấy nay ta động kinh...

91.

bấy nay ta ngáp vặt
gặp những ý tro bay
ý chớp tắt réo rắt
lời chưa bừa khôn khuây
thơ bảo tu tức khắc...

92.

tu thơ là tu chữ
là tu e-mờ-em
đánh vần cho thiệt bự
hiện cái em cho xem
nhem thềm hết vũ trụ...

93.

tu thơ là tu hú
hú làm sao cho lâu
cho huyết tan máu tụ
nở một nụ nhiệm màu
bồng em tu cho mau...

94.

bồng em tu suốt kiếp
kiếp sau thề tu luôn
tu một lèo chưa kịp
thờ rụng đầy một guồng
biết nắm mới biết buông...

95.

buông thơ ư... buồn lắm
vì chẳng có chi vui
chút tình si vạ dậm
chút bọt nắng ghe lui
biết lấy chi tiền bạn... (*)

*(*) ngày mai ngày một ghe lui / lấy chi đưa bạn cho vui tấm lòng
(ca dao.)*

96.

buông thơ ư... tội lắm
đời mồ côi đã lâu
đời cuồng mê đã khảm
gói ghém gửi sơ đầu
hy vọng còn gặp nhau...

97.

hy vọng tình chưa tắt
lửa reo xanh đáy trời
âm reo vàng mùa gặt
ta lấy hạt hát chơi
em lấy ta tươi đời...

98.

hy vọng tình chưa cạn
giọt nhạc ướp cam lồ
nam mô em vô hạn
nam mô thơ vô bờ
nhịp cho đều kẻ đờ...

99.

năm câu năm chữ hiện
năm âm gieo bốn lần
một lần cuối chết điếng
vì bốn lần sẩy chân
bấn loạn hết tâm thần...

100.

năm chữ năm câu gọi
ta thức gõ phím đen
phím quen hơi quen chữ
chữ quen ta quen đèn
đèn nhen lên viễn xứ...

calif., 03.2013 - 10.2013

viết thêm tám câu lục huyền âm

*chắc chi... mà sao vẫn dài
mà sao đếm một thành hai
lộn lèo đời sai với đúng
đủ đeo mộng ngắn với dài
thương ông cỏ chong mắt thức
nhớ ông bông rứt nắng phai
chiều cuối thu chiều không hết
lòng đây biết tỏ cùng ai...*

(lại nhớ nguyên trái.)

sương đồng bằng

1.

sương đồng bằng sương chiêm bao
trở về thăm nghe đất chào
nghe ruộng gọi nghe suối hát
nghe gà gáy nghe vịt khào
dõi mắt nhớ gò lau trắng
vòng tay thương bụi mía lau
thằng-bé-ta đang u mọi (*)
vang chiều vang bóng hanh hao...

2.

chiêm bao sương chiêm bao chiều
nhiều là nhiều ai biết nhiều
tự hỏi tự đáp bóng ngả
tự trào tự trách hình xiêu
miếu cũ bình vôi nín bật
đình xưa hương lửa mất tiêu
thằng-già-ta đang dụi mắt
nhòe chiều nhòe dấu sương treo...

3.

sương đồng bằng sương bình nguyên
hèn chi ta thương dấu huyền
huyền đi huyền về thình vảng
huyền bay huyền đậu lắng yên
mo cau rụng chiều run khẽ
mái hiên che nắng ngủ hiên
thằng-khách-ta đang dỡ giấc
chiêm bao ướt hết trăm miền...

quán rường, 06.2011

*(*) u mọi: trò chơi trẻ con phổ biến ở thôn quê miền trung
việt nam.*

Bolero

tặng những người bạn cũ ở quán rượu

1.

so dây hát bolero
ghi ta sờn gió giang hồ
rượu cay khà một tiếng rớt
mồi nghèo hắng vài cơn ho
mày ngày xưa rớt đi lính
tao năm ấy đậu mồi cô (*)
mồ cô tao vô đại học
mày sém chết cụt một giò...

2.

hơn bốn mươi năm rồi đó
đàn lên lấy nhịp bá vai
bá vai chiều bá vai bạn
hát bóng gầy hát bóng phai
lưu lạc đũa còn đũa mất
trùng phùng thẳng tỉnh thẳng say
gân cổ tội cho khúc nhạc
tội cho tao tội cho mày...

3.

bolero blero
nhắm đi này khô cá sặc
lai rai tì tì phá mỗi
chầm rãi từ từ tít mắt
đàn nữa đi cho ấm hơi
hát to lên cho mát mặt
thương mà quá rặng rặng rồi
còn tao tào lao thiên tặc...

quán rường, 06.2013

(*) mỗi cô: mô cô, nói lái kiểu quảng nam.

sỏi

1.

sỏi ơi ta nhật trên đường
đường muôn dặm réo muôn phương
lang bạt bụi mù gió lộng
giang hồ nắng nhớ mưa thương
nhật lên nghe ngàn thâu xót
soi vào thấy vụn thuở hường
hường lóng lánh âm điền dã
uềnh oang tiếng hát ềnh ương...

2.

sỏi ời đâu nữ vô tình
ngồi lau tiếng khóc vô minh
chữ cũ mèm vang địa phủ
ý lạ lẫm động thiên tinh
khép hờ câu thơ cuối bãi
nhấn sâu khúc nhạc đầu ghềnh
ghềnh gấp gáy trăng mười sáu
nắng khuya đáp đối nhớ quên...

3.

sỏi ời thương lắm bạn hiền
cho ta khóc rất hồn nhiên
như sỏi vậy như thơ vậy
như hồn điên như phách điên
rúng động tình thư vạ cổ
u hoài nắm mộ thanh thiên
thơ vắn số đèn dầu lạc
vẫn còn đây bóng sỏi nghiêng...

quán rường, 06.2013

mồ thu cũ

nhớ cha và chú trong mồ

1.

mồ thu cũ chưa phai dấu
trong ta còn nguyên sắc màu
chiều nam ô khô búng huyết
đêm đà nắng ướm mái đầu
tuổi đại nằm ôm biển ngủ
thân gầy ngồi ngó núi chau
khản cổ một mình gọi mãi
đất trời lạc giọng huyết sâu...

2.

huyết sâu mấy tấc ngàn trùng
tóc khét nắng gió bập bùng
mở mắt trừng cho đỡ nhớ
banh miệng la cho bớt khùng
mồ quất queo như dấu hỏi
thu vắt veo như cánh cung
tên bắn thời gian cái vụt
bốn mươi tám năm còn rung...

3.

còn rung bao nỗi oan khiên
ràng pha giọng hát cỏ biển
cha có hát theo không nhỉ
chú còn nhắn gửi đương nhiên
đất chẳng thấu trời chẳng thấu
người cũng điên đời cũng điên
mồ thu xưa tan búng huyết
ta tan theo trăng thượng huyền...

calif., cuối thu 2013

một mình

tặng thi sĩ võ chân cừu

1.

mở mắt lại thấy chiêm bao
thấy đêm xanh thăm rì rào
khuya hoan hỉ nên khuya thức
bóng hàm ớ nên bóng chao
chuyện vẫn một mình lúp xúp
tâm tình muôn nẻo lao xao
còn may lắm đêm xanh nhỉ
một vuông trời một chấm sao...

2.

một chớp nháy một niềm trời
hạt bụi bay lang thang chơi
vết hằn xoáy theo trốt gió
niềm thương tí tắp trùng khơi
rạch một âm sâu nhớ bạn
gõ vài phách lạnh đau đời
năm với tháng chìm trong ngực
mở lời thưa một tiếng thôi...

3.

rằng niền trời thức đã lâu
rằng chiêm bao tự sơ đầu
giọng nói truông ngàn vọng mãi
tiếng tru rừng rú mong nhau
xa xa ngái tình hôm trước
trầm trầm hoài nghĩa bữa sau
gom hết bóng đời trọn gói
tặng đêm xanh mượt vút mau...

calif., 11.2013

chiều tà (*)

tặng nguyên cao nam trân

1.

nam trân's serenata
em hát như chiều nuối hoa
âm trầm trầm hương đất trích
nhạc vang vang giọt nước sa
piano xanh búp lửa
violon tím hiên nhà
ta ngồi lặng im và nhớ
lặng im và quên hay là...

2.

hay là tiếng hát sáng lên
tựa vai nắng xế bên thêm
mắt ướt long lanh đất lạ
đàn tươi lóng lánh trời quen
vút vút vút nao lòng quá
cao cao cao buốt ngực thêm
chiều tan trong ly rượu đỏ
tan hết chiều tan hết em...

3.

hay là tiếng hát chìm sâu
trong nín thính của sắc màu
vĩ cầm ngất gió nhớ bạn
dương cầm võ nắng tìm nhau
serenata tím lá
serenata bạc đầu
nâng ly tạ tình xứ sở
tan hết chiều tan hết sâu...

calif., 10.2013

*(*) nhạc khúc serenata của enrico toselli - lời việt: chiều tà -
phạm duy.*

quán thế âm

tặng mi vân

1.

mi vân mi vân mi vân
âm rất xa mà rất gần
quán thế âm vang mấy thuở
lục huyền âm đáp bao lần
đất mẹ trông vời môi mắt
trời cha khắc vợi ruột gan
đâu biết được từ lâu lắm
ơn sâu nghĩa nặng trầm trầm...

2.

trần ngân mấy nẻo đường thu
trời ca-li chớm sương mù
chuyện kể bây giờ có lẽ
câu cười hôm trước hình như
lời đêm tận còn nghe ngóng
ý khuya tan bỗng sặc sừ
mở lòng tay nghe máu hát
vết hằn năm tháng tìm nhau...

3.

mi vân bay về na-uy
bắc âu chín tiếng thâm thì
lục huyền âm rung mộng ảo
quán thế âm sáng diệu kỳ
mộng ảo bóng đời thao thức
diệu kỳ bọt nước sanh ly
khép lòng tay nghe xa khuất
vọng về ẩn dưới câu thi...

calif., chớm đông 2013

tình ca ngựa

1.

ngựa về núi đá đầu thai (*)
trời đất động kinh một hai
ba bốn lần tung cánh vạc
năm sáu bận bủa lưới chài
vớt lên lục bình lục bát
gửi về ngày mốt ngày mai
thở rất nhẹ nghe đêm nhắc
tình ca khắc vội tên ai...

2.

tình ca khắc vội tên em
cổ chi đau ngọn bắc lên
leo lắt ánh trăng vườn cũ
chập chờn vuông mộng ao quen
chuyện kể nao lòng đêm trắng
câu hò ráo lệ ngày đen
máu xương nhé đùng câm lặng
câu thơ đâu nữa gài then...

3.

câu thơ đầu nở úa màu
tím ngát hồng tươi đỏ au
em nằm ngủ khép con mắt
ta ngồi ru tựa mái đầu
âu ơ giọng cười trong vắt
ví dầu tiếng khóc trắng phau
lời ru nhẹ đừng im bật
dấu huyền dấu sắc nhớ nhau...

4.

dấu huyền dấu sắc hòa thanh
ta ôm em ngợi bài hành
nhịp bàn chân chia hơi ấm
ngửa bàn tay sốt gió hanh
ầu ơ sắc màu lặn đặng
ví dầu âm nhạc lạnh canh
máu xương nhé đừng ưu hận
thì ra sử lịch quá tanh...

5.

thì ra sử lịch quá nồng
ta bỗng em giữa triều đông
náo nức bụi hồng phố chợ
nôn nao sương trắng ruộng đồng
phố chợ lạc loài quán xá
ruộng đồng ngơ ngác suối sông
lời ru nhé đùng xanh quá
kẻ không gian sẽ chạnh lòng...

6.

kẻ không gian sẽ xót xa
chùm bông khế rụng hiên nhà
sân gạch chờ ai đẩy nhủ
tường rêu nhả bụi đỏ a
bướm gáy trên giàn thiên lý
cu gù dưới bóng hoàng hoa
thiết tha đáp lời nguyệt quế
giật mình tơ nhện mới sa...

7.

giật mình ngựa hí đầu non
khúc tình ca đã ngợp hồn
đá rịn mồ hôi xú sở
núi trào hương huyết làng thôn
bài thơ chép quên và nhớ
nhúm tro bay mất với còn
vẽ chân dung em trong gió
gió ngân dài một vết son...

calif., 09.2013

(*) thơ bùi giáng.

lại nhớ nguyên trái

tặng thi sĩ trịnh y thư

1.

chắc chi thiên hạ đời nay...(*)
thương nhớ ông chiều lá lay
nhắm hai câu thơ chặc lưỡi
rít một hơi thuốc nhú mà
đời nhẹ khôn kham hay nhỉ (**)
mộng tràn chưa thỏa lạ thay
vỗ trán thực hư chẳng rõ
trông vời hạt bụi bay bay...

2.

*chắc chi... mà sao nhói tim
mà sao cứ mãi kiếm tìm
một âm quen vừa xáo động
vài phách lạ chợt lắng im
tìm nhau huyết tanh máu lạt
hỏi nhau cốt nổi xương chìm
chiều lá lay xanh với đỏ
trời chao nghiêng một tiếng chim...*

3.

*chắc chi... mà sao cúi đầu
mà sao cứ hỏi về đâu
về đâu thì về đây hử
đến đâu thì đến chứ sao
non nước đục ngầu thế sự
trần gian tái mét vó câu
lượm một chữ ớn một chữ
nâng niu gá nghĩa dài lâu...*

4.

*chắc chi... mà sao vẫn dài
mà sao đếm một thành hai
lộn lèo đời sai với đúng
đú đeo mộng ngắn với dài
thương ông cỏ chong mắt thức
nhớ ông bông rục nắng phai
chiều cuối thu chiều không hết
lòng đây biết tỏ cùng ai...*

5.

chắc chi... mà sao ứa tràn
mà sao xé ruột bầm gan
lạc chợ trôi sông nhón nhác
ngiên trời lệch đất rỗng rang
thời với thế đốn với mặt
vua với quan bạo với tàn
vẳng tiếng rao buồn xao xác
nón cời rách gió ho khan...

6.

chắc chi... mà sao rùng mình
mà sao ma khóc tận tình
xa xứ chiêm bao lóng ngóng
không nhà mộng寐 linh đình
ma cứ khóc ta gõ mõ
quỷ cứ hồn ta tụng kinh
rít thêm một hơi thuốc nữa
mồ thu hắt bóng đèn đình...

7.

chắc chi thiên hạ đời sau
nhấn giùm ta những sắc màu
khắc vợi hồn cây lá mục
ru hời xác núi sông đau
thôi thì gửi nhạc xanh biếc
vậy nhé trao thơ trắng phau
mút mùa ngòi khô tâm sự
xự xang xê cống biết đâu...

calif., cuối thu 2013

(*) thơ nguyên trãi: chắc chi thiên hạ đời nay / mà đem non nước
làm rầy chiêm bao (tự thán.)

(**) mượn bốn chữ “đời nhẹ khôn kham” của thi sĩ trịnh y thư.

kính thưa sáu tám

tặng các em tôi ở quê nhà.

*...mây bay em nào có hay
tái sanh ta sẽ là mây nhớ người
nhớ em trong vắt đáy trời
mây bay đi mây bay rồi mây bay...*

1.

kính thưa sáu tám mênh mông
ru ta từ thuở mẹ bồng trên tay
mùa đông quê ngoại sương bay
phên tre gió tạt gò mây nắng chìm
tay hươ chân đạp chiều im
o oe tiếng khóc tiếng bìm bịp kêu
củ khô lửa bén bếp reo
ruộng trơ gốc rạ trắng treo lười liềm
vuông ao nước đục nổi niêm
đồi tranh bóng quạ ta tìm bấy nay...

2.

kính thưa sáu tám đấng cay
thiếu niên lưu lạc tháng ngày hụt hơi
lang thang xơ rở bên đời
xác xơ thân thể tôi bởi áo cơm
thất kinh cuộc sống nhiều đờm
nhiều phen hú vía lờm nhờm điêu linh
công danh sự nghiệp thúì ình
ngó lên vũ trụ rộng rinh sáng hờn
máu tê tủy buốt đời con
rất may chín núi mười non mộng tràn...

3.

kính thưa sáu tám dòn tan
ngọt bùi khoai sắn mùa màng hòa âm
trí no hồn ắp huyền cầm
một dây rung hết tiếng gâm tịch liêu
mấy phen sống chết chơi liêu
xé tan hoang hết những chiều đỏ tươi
đì đùng đạn nổ bom rơi
mịt mù xương máu à ơi đất cằn
đất khô đất nứt vết hằn
đất sâu đất nhớ vết lặn biệt mù...

4.

kính thưa sáu tám trăm thu
ru ta còn ánh trăng lu bên trời
ngôi đình đứng lặng trông vời
xưa sau gì cũng trò chơi ly kỳ
ly tan ly biệt lắm li
ly bôi nốc cạn ly gì nữa đây
ly hương còn ánh trăng lay
trốt quay bông vụ âm bay bông vàng
bông hờ bông lựu bông trang
ngàn bông ảo diệu để tang mộng đầu...

5.

kính thưa sáu tám trăm sáu
ru người khuất bóng rừng lau gặt gù
ru em một nhịp vút mù
một giây lỗi hẹn ngồi tru một mình
ói ra toàn bóng với hình
hình hư bóng ảo lung linh níu hoài
níu âm níu nhạc vắng dài
níu bờ níu bụi vất vai chín chiều
tóc ới tóc đã bạc nhiều
đếm đo một bận bi nhiêu cho vừa...

6.

kính thưa sáu tám đong đưa
hai đầu kim cổ nắng mưa bão bùng
vó câu thổ mộ oằn lưng
xe lăn dốc đứng phố trường chiêm bao
văn minh thế kỷ nháo nhào
nhí nha nhí nhách xì xào xum xoe
hẻm sâu hun hút lệ nhòe
đời nghèo nấc nghẹn vĩa hè tróc da
cách mệnh cách mệnh chết cha
dân đen chết mẹ người ta chết chùm...

7.

kính thưa sáu tám âm rung
so dây nhắc lá chúc mừng xưa sau
lá reo xanh ngút sắc màu
đàn ngân xanh hút ngàn thâu trở mình
gió đưa cuống rốn rung rinh
cuống nhau chưa nỡ dứt tình hoài thai
vại sành chôn dưới gốc mai
xa quê nuôi mộng sát vai mớ thềm
rốn rung rinh nở huyền âm
ta nâng ta hứng từ tâm ứa tràn...

8.

kính thưa sáu tám tro than
ngún hồng tâm sự cháy khan ấm lòng
âu ơ mạ trở đòng đòng
ví dầu em để bênh bông mây bay
mây bay em nào có hay
tái sanh ta sẽ là mây nhớ người
nhớ em trong vắt đáy trời
mây bay đi mây bay rồi mây bay
đùa vui cho thỏa tháng ngày
cho khuây đời chật cho đầy âm rung...

9.

kính thưa sáu tám tuyệt cùng
ru ta từ thuở mịt mùng đến nay
cuối đời bạc tóc trắng tay
chỉ còn thơ dại nên hay nói xàm
dám đâu hiện đại chẳng ham
huyết xanh thiên cổ sương lam quê nhà
trái cam trái quít trái cà
trái tình trái mộng ruột rà bà con
và em múi mít quá ngon
lũm vô một phát vẫn còn ngần ngợ...

09.2013

khúc cầm dương trên đường về

nhớ thi sĩ joseph huỳnh văn

1.

muôn thu ngơ ngác đứng bên đời (*)
mười lăm năm cầm dương đầu nơi
đời lẻ bóng bi âm ngân ngắt giọt
giọt trầm thu lời cổ thạch sóng đôi

chỉ có nụ cười kia chưa tắt
chỉ còn câu thơ kia long lanh
rượu rót sẵn chờ nhau trong khuya khoắc
chờ trống không chờ tịch mịch cũng đành

chỉ có ánh sao kia chưa rụng
chỉ còn mắt sầu kia mong ai
tên em trong chiếc lá khô gió cuốn
khắc câu thơ biệt ly âm rách vai

gió cuốn đường thu cầm dương xanh
âm rách vai nên âm gập ghềnh
rất xa mà rất gần âm huyết mộ
trên đường về sắp ngửa nhớ và quên...

2.

trên đường về hã sẽ hòa âm
gom xương mây đốt chút hương trầm
chiều cũng sẽ có rất nhiều gót lữ
sẽ có rất nhiều lá khô về thăm

thương quá vách ngực đời u uẩn
người khắc thơ trên những vách chiều
chiều liên chiều mù sương chiều khổ nạn
chiều sài gòn ru máu nát cô liêu

thương quá những niềm trời lỗi hẹn
người đọc thơ trên vân gổ nâu
rừng xao xác gió đau gân lá nghẹn
mỗi câu thơ ứa mật xanh trầm sâu

gió cuốn đường thu cầm dương bay
vài cánh dơi dăm hạt bụi gầy
hai bóng im chẳng thềm nhắc gì nữa
quán nhỏ cụng ly say mèm không hay...

3.

này khúc cầm dương trên đường về
mười lăm năm ta vẫn lóng nghe
vẫn mở ngực chiều ngực khuya ngóng đợi
câu thơ tuyệt bi âm đâu hề chi

đâu hề chi tiếng vọng lá khô
bi âm kia là âm huyền hồ
cao hứng thì nhẩn trắng xưa hạc cũ
còn không thì cụng trán với hư vô

hề chi tiếng hú của muôn chiều
bi âm kia là âm lá reo
là nắng của ngàn thâu là yếm thắm
là các em đang hát ngát hương gieo

muôn thu ngơ ngác cũng vậy thôi
ngồi lau năm tháng nhẩn xa vời
lời cổ thạch thơ huyền âm gõ nhịp
người cười im ta khóc nín sóng đôi...

02.2010, hiệu đính 02.2013

(*) thơ joseph huỳnh văn (1942-02.1995):

*trời xanh ngập ngừng như muốn nói
ngàn năm ấp úng dáng mây trôi
lòng tôi e có chi muốn hỏi
muôn thu ngơ ngác đứng bên đời.*

(vô đề 1)

ba nhớ các con lắm

gửi nguyên nguyệt quế và nguyên quế phương

ba nhớ các con lắm hằng ngày hằng đêm như người ta nhớ chúa nhớ phật đọc kinh tụng kinh như người ta cầu nguyện điều gì không biết nhưng vẫn cầu nguyện hoài nam mô kính ngưỡng kính mừng a men nhen lên niềm tin để thở để sống để yêu để chết menh mông...

ba nhớ các con lắm căn phòng mới dọn về thiếu ánh sáng nên hai ngọn đèn neon thức hoài nên ba thức hoài hằng ngày hằng đêm nhắm chữ gọi chữ đợi thơ trông thơ về cùng chơi gõ nhịp âm hình âm bóng cười khúc khích khóc ngầy đại chung quanh trên cao dưới thấp...

ba nhớ các con lắm cuối thu lạnh nhẹ chớm đông ngồi cà phê một mình quán quen bàn quen tách quen khuấy nhẹ chút sương trên lá chút mây trên trời chào xã giao nụ cười vài cái vẫy tay khỏe không cảm ơn tạm ổn tạm qua ngày chú uống thêm nước trà không cảm ơn...

ba nhớ các con lắm chút nữa ra chợ mua ba đồng đậu hủ ba đồng đậu bắp đem về hấp lên chấm chao ăn với cơm được ba ngày sáu bữa vì kinh khiếp quá cái clip giết gà giết heo giết bò giống như giết người ăn không nổi nữa cả thế giới này cũng đang tiếp tục giết nhau...

ba nhớ các con lắm máu ba đang reo trong máu các con bên việt nam miền trung quê mình bão lũ thảm thương bà nội lãng tai lãng trí ngồi lằm bằm chùng nào thẳng vỵ nó về chùng nào con quế con phương nó về thảng chạp dấy mả mà bữa nay trời ác quá biết làm sao...

ba nhớ các con lắm hai người bạn yêu quý nhất của ba đâu còn bao lâu nữa có sống thì có chết có đi thì có về có hợp thì có tan các con ạ ba trông đến christmas này các con qua chơi đâu cần nói chi nhiều chỉ cần ngồi thật lâu nhìn thật lâu nghe thật lâu các con là quá vui...

ba nhớ các con lắm hai người bạn yêu quý nhất của ba mỗi tuần một lần đều đều như vậy gọi phone thăm nhau dăm mười phút hỏi nhau vài câu để ba biết ba còn có hai người bạn yêu quý nhất của ba trên cõi đời này mai kia còn cùng nhau rong chơi từng bồng trong vũ trụ...

ba nhớ các con lắm khuya rồi nhưng ba chưa muốn buông phím chưa muốn rời màn hình vừa gõ phím vừa nghe piano sonata beethoven quá nhiều ánh trăng quá nhiều mưa trắng quá nhiều giọt trắng trong vườn xưa trên biển xa ba thường ngồi nghe rồi ngủ quên thật tiếc...

ba nhớ các con lắm tản sáng rồi chỉ còn non ba tháng nữa là tết con ngựa ôi thời gian như ngựa phi như chớp nháy hèn chi *mở mắt lại thấy chiêm bao* câu thơ ba viết đã lâu cất trong đầu nay mới viết ra tặng các con đọc chơi sẵn trồn viết tiếp cho xong bài thơ rồi đi nghỉ...

calif., 11.2013

LỜI BẠT

Anh Vy thân,

Trước hết, xin cảm ơn anh đã gửi cho em bản thảo tập thơ Năm Chữ Năm Câu. Đọc xong tập thơ, cảm nhận đầu tiên của em là vừa ngạc nhiên, thán phục, vừa trầm ngâm, ngậm ngùi. Ngạc nhiên, thán phục vì bút pháp của anh trong tập thơ, nhất là 100 bài năm câu năm chữ rất tự nhiên, ngôn ngữ trong sáng, gần như thuần Việt, rất ít có những từ Hán Việt khó hiểu, nhưng về ý nghĩa thì đầy nội lực, nhất là ở những câu cuối bài có khả năng đưa tâm thức người đọc vào ngay cõi tịnh lự vô ngôn. Trầm ngâm và ngậm ngùi, cũng như thâm tri ân anh vì qua những bài thơ cô đọng đó, em chia sẻ, cảm thông được cái thấy, cái nghe, nỗi vô vọng, niềm tin, và tính kham nhẫn của anh đối với cuộc sống giữa thời mạt pháp.

Xin mạn phép anh ghi lại những dòng suy tư này sau khi đọc tập thơ của anh, như một lời cảm ơn đối với tấm lòng vì sự trong sáng ngôn ngữ của người sáng tạo.

*Thân mến,
Tô Đăng Khoa*

(Trích email ngày 26 tháng 11 năm 2013.)

174 năm chữ năm câu

Tô Đăng Khoa

Nguyễn Lương Vỹ Thơ Năm Chữ Năm Câu và Cú Nhảy Sau Cùng Vàng Cầm Trên Bến Lạ

Khi nói một bài thơ hay và đẹp, không thể chỉ dựa trên cảm tính suông của người đọc, bài thơ đó phải được biểu lộ qua văn tự, chữ nghĩa, và cấu trúc của chính nó. Đến lượt văn tự chữ nghĩa và cấu trúc của bài thơ lại được phơi bày qua tâm ý, và kinh nghiệm sống của người sáng tạo. Và tâm ý, kinh nghiệm sống đó lại được làm cho hiển lộ qua phẩm cách, lối sống hàng ngày của chính tác giả. Đó chính là nền tảng của một bài thơ hay và đẹp, tức là chính đời sống hàng ngày của người sáng tạo. Nói cách khác, trên đỉnh cao nghệ thuật, nói mà tính sáng tạo thăng hoa, tác giả và tác phẩm hài hòa đồng nhất. Chính Bùi Giáng cũng có nói đến mối liên hệ này trong hai câu thơ bâng quơ sau:

*“Không tự mình bước tới bờ hương chín
Thì cõi mật không tự về trong trái”*

Nếu tác giả không trải qua tiến trình nhiều năm tu Tâm tu Chữ, không “tự mình bước tới bờ hương chín,” thì sẽ không thể có được cái nội lực cần thiết để điều khiển văn tự chữ nghĩa, hay những con Âm, con dương trào ý tứ, mà phơi bày chúng trong các tác phẩm của mình. Nói cách khác, tác giả nếu không thể chạm tới được cái “cõi mật” thì làm sao có thể đưa cái tinh thần sáng tạo vô ngôn ấy vào tác phẩm một cách tự nhiên được.

Nhưng mà “bờ hương chín” là gì? Vì sao phải “tự mình bước tới”? Nghe người khác mô tả về nó, nhưng không

“tự mình bước tới” thì có ích gì chẳng? “Cõi mật” là cõi nào? Đã đến rồi có gì còn mật nữa chẳng? “Cõi mật” ấy tụ về trong trái, tiến trình ấy là tự nhiên hay cưỡng cầu? Đây là thái độ đúng đắn đối với văn học nghệ thuật? Xin thả lỏng những câu trả lời vào cõi chiêm niệm riêng tây, chỉ biết rằng trong tập thơ mới nhất của Nguyễn Lương Vỵ (NLV) - Thơ Năm Chữ Năm Câu, ông đã có mùa thu hoạch lớn: Vì trái ở đây rất mật và rất lạ.

Đối với tôi, là độc giả lâu năm của thi sĩ NLV, ông là người sống rất khép kín, gần như độc cư. Ông sống rất nặng tình với Thơ, với từng con Âm, con Chữ. Hầu như trong tất cả các tập thơ trước của NLV, chúng ta đều thấy có chữ “Âm” trong đó. Sau một thời gian dài độc cư tu Tâm, tu Âm và tu Chữ, trong tập thơ mới này, với cấu trúc 100 bài năm câu năm chữ, NLV đã thấu hết nội lực, thực hiện “bước nhảy sau cùng” ở câu số năm để tự mình bước tới “bờ hương chín.” Nơi đó, những bài thơ của ông hóa thân thành búp hoàng lan “vàng cầm trên bến lạ” khiêm cung bên ghềnh đá ven đường. Thân mang kiếp mỏng manh vô thường, nhưng hát bài ca thiên thu vô ngôn. Những con âm kiên khổ chấp nhận sự ngộ nhận nhất thời vẫn “gói ghém gửi sơ đầu” để mà “hy vọng còn gặp nhau” nơi bờ hương chín!

Kết quả tức khắc của việc “tự mình bước tới bờ hương chín” là nhãn quan sẽ thay đổi, cái thấy và cái nghe sẽ không còn như trước đây nữa. Lưới nghi ngờ rách tung trong cái nhận thức trọn vẹn về “có-không thiệt rốt ráo”:

*nhìn trong thơ thấy đạo
nhìn trong đạo thấy thơ
nhìn trong thơ thấy gạo
nhìn trong gạo thấy mình
có-không thiệt rốt ráo...*

(Bài số 1.)

176 năm chữ năm câu

Trong cái nhãn lực “có-không thiết rốt ráo” tức là “tri bất hoặc” đó, tác giả đồng thời “tri thiên mệnh” và nhận ra căn bệnh trầm kha của con người, đó chính là lời nói, ngôn ngữ, và văn tự:

*nhìn trong em thấy mệnh
nhìn trong mệnh thấy đời
nhìn trong đời thấy bệnh
nhìn trong bệnh thấy lời
lời lời âm rù quếnh...*

(Bài số 2.)

Ồi lời lời âm rù quếnh! Bản chất đích thực của người là gì?
Là rù rù, ru con người ngủ trong giấc ngủ si mê?
Là keo quếnh, siết chặt con người trong tham ái?
Là lời âm, đim con người trong thịnh nộ của cơn sân hận?

Nếu chưa tới “bờ hương chín,” thì con Âm con Chũ chính là hiện thân của tham sân si, là hàng rào cản ta tiếp xúc với cái thực tại nhiệm mầu với trí tuệ “có-không thiết rốt ráo.” Nếu đã tự mình bước tới bờ hương chín, thì ngôn ngữ văn tự cũng chính là dòng chảy tuôn tràn của tuệ giác và tính sáng tạo.

Ngôn ngữ bản tính là nhị nguyên vì nó mang ý nghĩa quy ước và chế định. Con người cần nhị nguyên, quy ước và sự chế định để thông tin với nhau một vài điều cần thiết một cách rõ ràng minh bạch. Tuy nhiên, ngôn ngữ có giới hạn của chính nó. Vì có rất nhiều điều không thể diễn tả được bằng lời. Đây là giới hạn tất yếu của nhị nguyên. Vượt qua giới hạn này là cõi tịnh lự vô ngôn, đòi hỏi tác giả và độc giả phải thực hiện “một cú nhảy sau cùng,” bỏ lại sau lưng tất cả khái niệm.

Nhưng làm sao có thể mô tả lại cái gì xảy ra sau “cú nhảy sau cùng vàng cam nơi bến lạ”? Vì bất cứ sự mô tả nào

khi đó đều đòi hỏi sự trở lui lại thế giới khái niệm của ngôn ngữ! Đó chính là tính sáng tạo của NLV bàng bạc trong rất nhiều bài thơ trong tập thơ này. Ông dùng tuyệt chiêu và nội lực thâm hậu tu Chữ, tu Tâm rất lâu năm của ông để chứng minh sự bất lực của ngôn ngữ, dầu là ngôn ngữ rất thâm hậu của NLV. Phủ định bất cứ nỗ lực dẫu phi phạm đến đâu để thoát ra khỏi nhị nguyên bằng ngôn ngữ, chính là xác định giới hạn của chính nó, tức là cũng qua đó gián tiếp khai mở cho sự chiêm nghiệm trong tịnh lặng về cái không thể diễn tả được bằng lời. Qua bút pháp lô hỏa thuần thanh của mình, NLV đã làm điều đó thật tài tình qua những bài năm chữ năm câu, vừa trong sáng tự nhiên, vừa đạt tới đỉnh cao nghệ thuật:

*mười ba năm xa xứ
cuộc lữ cũng vui thôi
xúc tuyệt nghe tuyệt hỏi
chưa kịp đáp tuyệt rơi
lấp trắng hết tiếng nói...*

(Bài số 47.)

Tuyệt rơi lấp trắng hết tiếng nói, xóa sạch mọi vết tích của khái niệm, cho nên cuộc lữ không vui cũng không buồn (dầu phải làm nghề xúc tuyệt rất cực nhọc để độ thân,) mà cuộc lữ thì “cũng vui thôi.” Một thái độ rất bình thản của “người thông tay vào chợ” từ miền hương chín.

*nghe âm Ủ rên khẽ
hạt bụi bay khóc ré
hạt nắng bay hát vang
thơ mần ta nữa nhé
kẻo mai kia lạnh tràn...*

(Bài số 18.)

“Âm Ủ rên khẽ,” khóc cho thân phận cát bụi của con người. Trong không gian, hạt bụi thì khóc ré, sợ phải khổ

lụy vì mai đây sẽ mang hình dáng con người? Trong khi hạt nắng, tượng trưng cho sự soi sáng của trí tuệ vẫn đang hát vang. Tác giả cảm nhận được tất cả điều đó một cách tự nhiên, nên thậm cảm ơn nàng Thơ đã cho mình cái Thấy đó, bèn thủ thi “*thơ mần ta nữa nhé / kéo mai kia lạnh tràn...*”

“Thơ mần ta nữa nhé” mang tính chất hoàn toàn tự nhiên thụ động ghi nhận lại những gì đang-là chung quanh tác giả. Đây là tiến trình “cõi mật về tụ lại trong trái,” nên hoàn toàn tự nhiên, không thể cưỡng cầu. Cái thấy cái nghe từ miền hương chín ủa về tâm tư tác giả, chính vì ông đã biết buông bỏ tất cả:

*thơ rụng đầy một guồng
biết nắm mới biết buông...*

(Bài số 94.)

NLV buông được vì ông đã nắm rất vững, và rất sâu trong chữ nghĩa. *Biết nắm mới biết buông...* là thế. NLV đã sống cả đời với chữ nghĩa, chúng đã ngấm cả vào trong máu huyết của ông. Nhưng ông đã thả chúng đi rất tự nhiên, chúng lòn đi trong *mưa lụi* trong *nắng tàn*. Đôi khi, những con chữ cũ kỹ còn nặng tình với ông, chúng trở về thăm ông trong *nắng tàn* trong *mưa lụi*, NLV lượm chúng lên, phủi, và lẳng lẳng đưa thẳng vào thơ:

*thấy và nghe huyết tan
từ rất lâu trong chữ
chữ lòn trong nắng tàn
ta lòn trong mưa lụi
lượm lên phủi hú vang...*

(Bài số 23.)

Ông mừng rỡ, hú vang, nâng niu từng con chữ, gá ý vào nghĩa rồi thả chúng trở lại cho từng câu thơ. Ôi! Những câu thơ kiên khổ:

*câu thơ nay kiên khổ
lì đờn chờ âm rung
chờ nát tan tri ngộ
chờ ngắt gió loạn bùng
một cú nhảy sau cùng...*

(Bài số 38.)

“Một cú nhảy sau cùng” đó, NLV đã cẩn thận “gói ghém gửi sơ đầu” để mà “hy vọng còn gặp nhau” với tất cả độc giả hữu duyên gần xa. Xin cảm ơn thi sĩ NLV và hẹn tái ngộ nơi bờ hương chín.

Wesminster, Nov. 26.2013

Chú thích: Tô Đăng Khoa, sinh năm 1976. Quê quán: Biên Hòa - Việt Nam. Định cư tại Hoa Kỳ năm 1994. Chemical engineer, UC Berkeley. Hiện cư ngụ tại Wesminster và làm việc tại Irvine - California.

Nguyễn Thị Khánh Minh

Phát Phơ Năm Chữ Năm Câu

Cuối thu. Có một thứ rượu, chắc ngon cũng cỡ *hoàng hoa tửu* của *thu ẩm* trong thú sống vui của người xưa, rượu thơ.

Trong lát phát mưa, lạy trời mưa xuống, mưa tầm tã đi để Calif. yên bình này không lo lắng về một cơn hạn hán, trong buồn bã cơn bệnh kéo thân thể nằm nghỉ ngơi, nhớ người bạn có gửi tới một bản thảo thơ, mở máy đọc, tâm hồn nhẹ và mỏng hẳn đi theo những sợi mưa bay ngoài cửa sổ, phát phơ với trời đất thiên nhiên, nghe xa xa tiếng cười của Thánh Thán, chắc tại sáng sớm nay chợt nghĩ sẽ ăn đậu chiên với dưa muối chua theo lời ông trước khi chết: “*dưa muối mà ăn với đậu vàng thì có vị như là hồ đào, nếu phép này được lưu lại thì ta chẳng còn gì ân hận.*” Những thú vui của ông sao mà nó giản dị, và phải tu luyện cái nhìn thế nào để thấu thị những điều nhỏ bé ấy?

Lúc này, đọc thơ bạn, trong cơn bệnh, cho khí trời thu hòa âm với cảm xúc mình, là chỉ muốn bắt chước hưởng những phút vui bình thường trong cuộc sống mà thôi, chứ không dám thừa thốt chuyện văn chương.

Không phải đọc trên giấy, mà là không gian ảo của cái cửa sổ 11 inch này, đọc với bạn, ngẫu hứng câu nào thì góp chút cười chút khóc, coi như “*thu ẩm thi tửu*”...

Trong tập thơ của Nguyễn Lương Vy (NLV) có 100 bài năm chữ năm câu, làm chủ đề chính.

1.

*nhìn trong thơ thấy đạo
nhìn trong đạo thấy thơ
nhìn trong thơ thấy gạo*

*nhìn trong gạo thấy mình
có-không thiệt rất ráo...*

Nghe như khẩu khí vô vi của Lão Tử, mà lại từ không khí tĩnh tọa của Thiền. Ngay bài đầu tiên này thấy con đường. Đạo, con đường tu luyện Thơ ấy, thực sự đốn ngộ là rất ráo có-không?

Hãy đi theo, im lặng thôi, những cái nhìn và nghe, coi mình có thấy gì không. Đạo của Thơ.

2.

*nhìn trong em thấy mệnh
nhìn trong mệnh thấy đời
nhìn trong đời thấy bệnh
nhìn trong bệnh thấy lời
lời lời âm rù quênh...*

Thơ là mệnh. Bao giờ cũng có dẫn dắt như thế ở những người sống chết với chữ. Và âm.

3.

*nhìn trong mưa thấy nắng
nhìn trong nắng thấy giông
nhìn trong giông thấy mộng
nhìn trong mộng thấy mông
mông bông bay lỏng lỏng...*

Trời Đất uyển chuyển xoắn vào nhau hóa thân mộng. Bốn câu biến hóa rồi thả câu kết như một làn gió bay... Phiêu phiêu ở cái nhìn. Tuyệt là ở chỗ như vậy.

4.

*nhìn trong vườn thấy ruộng
nhìn trong ruộng thấy nương*

184 năm chữ năm câu

*nhìn trong gương thấy luống
nhìn trong luống thấy đường
đường thương tâm đã ruồng...*

Nghe nát tan đến thế nỗi thương hải! Biến vi tất tật, nhưng không phải Phật đã bảo có sinh, trụ thì có hoại diệt sao?!

9.

*nhìn trong kinh thấy kệ
nhìn trong kệ thấy sen
nhìn trong sen thấy lệ
nhìn trong lệ thấy đèn
đèn nhen thơm bóng huệ...*

Những phút, những ngày, hay một đời “nhìn” ở bài 1- 9, như những bọt nước tung lên trên dòng sông quán niệm, ảnh hình biến thiên chấp chùng, để bất chợt thấy *mòng bông bay*, sừng một tượng số, sợi lông phát phơ ngọn cỏ, đàn cầm trước trò người ngợm, đèn soi một bóng huệ. Rồi sẽ tỏ như kệ và sen, không gì thường còn...

10.

*nghe âm A ngắt máu
lạ chưa mưa tím than
mưa tan trong mắt đá
đá nở búp hoàng lan
vàng cầm trên bến lạ...*

A. Tiếng kêu của ngạc nhiên. Tiếng reo của vui mừng. Thường là phải bật ra thanh. Vậy mà ở đây, tiếng kêu ấy là cầm, ần sắc hoa vàng cõi lạ... Tứ và hình ảnh liên tưởng bất ngờ. Khí kỳ ảo Lý Hạ trong ngữ nghĩa rất mới.

11.

*nghe âm E ngoe nguẩy
ngờ rằng em có đuôi*

*nên hồn ta sập bẫy
gờn gợn gió về xuôi
cái em lừng hây hây...*

E. Nói dài ra thì thấy nó thật có đuôi, sập bẫy cái thanh vừa thốt. E lại cũng là em. Ôi!

12.

*nghe âm Ê kể lễ
ca dao đắng khổ qua
đồng dao chua khổ lụy
hộp vại hộp gọi là
đờ cơn ghiền thiên lý...*

Ê. Kêu ai. Mà lời đắng chua. Thì có thể có một “hộp” hạnh ngộ cho người thơ không? Trên bước đường thiên lý?

13.

*nghe âm I đi mãi
tiếng chuông lau hết chiều
chiều lau hết con gái
tình khô hương tình yêu
ôi gái hồng ngậy đại...*

Ôi! I. Không còn gì, hoạ chẳng ngậy đại cái tình si. Hi hi là cười. Ở kia. Hi! Hi! Là chào, ở đây. Cặp kè mà đi. Cái cười chào trẻ thơ trong cái nghe già lão, *tiếng chuông lau hết chiều...*

14.

*nghe âm O vành vạnh
lửa reo ngằm khía cạnh
ta reo ngằm dấu son
dấu môi em thơm lạnh
bướm gáy trên đầu non...*

186   năm chữ năm câu

O tròn, không nơi bắt đầu không chỗ kết thúc. Bỗng bay thành cánh bướm trên đầu non? Kết mở thật mông lung, từ một vòng kín càn khôn kia đây. Thấy hết lẽ biến dịch tự nhiên Đất Trời Âm Dương Sinh Tử.

15.

*nghe âm Ô trở mắt
ố ô đọt rau dền
tím than nhớ tím ngát
nhạc treo trên nẻo quên
vớt chiều lên kéo tắt...*

Ô. Giống âm thanh ngạc nhiên của A. Vội hơn, như sợ sẩy mất điều gì, ôi, chỉ là vạt nắng chiều! Mỏng manh quá giữa tồn tại và hư vô!

16.

*nghe âm O ú ó
tiếng chó ngáp buồn thiu
tiếng chiều lèn nước lợ
đời kịu kịt quá nhiều
màn thơ cho hết sợ...*

Sao có nhiều âm để biểu lộ sự ngạc nhiên thế ở tiếng Việt mình. Có phải tiếng nói phát triển theo kiếp đời con dân Việt *kịu kịt quá nhiều*? Nhưng dùng sự ngạc nhiên để đối phó thì kẻ người cũng có nội lực lắm, vì chỉ có âm ngạc nhiên trẻ thơ A! Ô!, O! mới nhìn thẳng được những ú ó cuộc đời.

17.

*nghe âm U bay vút
vút lên sợi tơ trời
cả đời ta nứn hựt
những trận gió hoài thai
thơ nhớ ai ngún ngút...*

Trong trò chơi con trẻ, có một trò gọi là u mọi, kêu u u u chạy nín thở một hơi về phía đối phương đập vào tay tên tù nhân để cứu thoát. Ai u u u để cứu những kiếp đời. A. Ô. Ô. Thơ!

18.

*nghe âm Ừ rên khẽ
hạt bụi bay khóc ré
hạt nắng bay hát vang
thơ mần ta nữa nhé
kéo mai kia lạnh tràn...*

Có lần, người-thơ nói với tôi, làm thơ thiệt đã. A. tiếng rên khẽ từ thơ mần đó vậy. Tiếng rên khẽ mà nắng bụi chuyển mình. Umm, tôi biết tôi cũng thế, thơ đến thì không thể ừ ừ em chả, được, vì thế thì sẽ lạnh tràn...

Những bài thơ nghe được tinh của âm này không dễ, vì NLV đã kể rằng “lì đòn chờ âm rung” Ra thế!

19.

*thấy và nghe ướt mọng
đêm nhớ ngày sủi tăm
bọt nước tan theo sóng
sóng tung bờm hí rân
ngựa thời gian lững bóng...*

Chiêm bao ơi, đừng như bọt nước, thời gian vó câu...

20.

*thấy và nghe khô máu
máu lịm phiến đá ong
đá vàng ngàn ô cửa
vì có ngàn mắt chong
ngàn mắt đèn lệ ứa...*

188 năm chữ năm câu

Tôi đồ rằng người-tu-thơ ngồi đó rất lâu, đến nỗi thấy ngàn mắt đá ong mở cửa, sáng lóe ánh nhìn, huyết lệ. Bị sâu uẩn khúc Lý Hạ cũng đến thế này thôi!

21.

*thấy và nghe tê lưỡi
ngọng nghịu chẳng nên lời
ừ á ôi ừng ói
ôi ùng ừng ấy ôi
bông khế rụng lưng đôi...*

Thấy nghe trơ vị giác rồi. Âm thanh cũng ú ớ... Nghe, lợm giọng, bèn chửi thề, ói xong rồi bỏ đi, tưởng sẽ làm gì, tưởng là hận lên chất ngất, nhưng không, chỉ là vu vơ những bông khế tím, năm câu này tuyệt (tuyệt tận) ở một câu kết mở mệnh mang, đưa ta về cố lý yên bình hay nắm mộ buồn hiu lũng đôi? Nghe cũng hào sảng lắm lắm!!!

22.

*thấy và nghe buốt óc
róc xương mây tủy trời
đốt thơ cho quỷ đọc
cho ta kịp lấy hơi
lấy trốn cho ma khóc...*

Gom hết tủy trời xương mây thành thơ. Mà một bóng đối ẩm với quỷ, chờ nghe tiếng khóc của ma, biện biệt được không, người-ma, ma-người? một ý nghĩ theo suốt NLV từ Huyết Âm. Tiếng cười hạt máu giọt lệ hòa thanh. Nam mô Tiên Thánh Phật Quỷ Thi!!!

23.

*thấy và nghe huyết tan
từ rất lâu trong chữ*

*chữ lòn trong nắng tàn
ta lòn trong mưa lụi
lượn lên phủ hủ vang...*

Nước mắt của chữ là máu, tỉnh không mênh mang, hay một vệt nắng tàn, một hơi mưa, ta vẫn nghe được tiếng những hạt lệ ấy, qua tiếng hú mới rền được nỗi bi thương, tiếng hú cô liêu thơ trong biên giới không gian, thời gian. Có chạm được bến bờ đất trời không để tỏ nỗi lòng, nhà thơ?

24.

*thấy và nghe máu vỡ
mái đình nằm nghiêng rặng
điện thờ nhang nín khói
tổ tiên tơ nhện giăng
một nùi không dám hỏi...*

Đấy, cái cuộc đời, cuộc sống, thân phận con người, con dân nước Việt, trải mấy nghìn năm một nùi tơ nhện tổ tiên cam lời. Thôi đành, một là hú dài, hai là hóa cam. Lời thơ kinh động cõi cõi rề...

25.

*thấy và nghe bóng rung
bóng sân bưng bóng ngọ
bông bụt đỏ bập bùng
bóng mẹ gầy như gió
gió thổi nhòe chân dung...*

Có lẽ cái thấy và nghe này ít cay, ít xót nhất trong những nghe nhìn trong 100 bài năm chữ năm câu này. Ngồi tưởng nhớ thấy bóng mình in trên bóng sân nắng quê nhà, có đâu đó gió thổi liêu xiêu bóng mẹ, gió theo hạt lệ con nhìn nhòa bóng mẹ. Những câu thơ quyến luyến lôi kéo hình này đến ảnh nọ, như bóng con luẩn quẩn chân mẹ.

190 năm chữ năm câu

Như có hạt mưa trời Santa Ana rơi vào mắt, nãy giờ phát
phơ cùng mưa hay thơ?

26.

*thấy và nghe bóng hiện
chèo bẻo hót nghiêng chiều
nghiêng vai đời lỗi hẹn
bông gòn bay quá nhiều
bóng in trên thêm rêu...*

Xuống một câu kết đóng, tóm hết vào bóng, không biết
trong đời lỗi hẹn kia, bóng rồi có hóa đá như người xưa
không, ngồi đợi. Chim tiến chiều và bông gòn bay. Mấy
thời gian đã trôi qua trên vai đời ấy... thêm đã đây rêu,
nhớ xưa cái anh chàng khờ đợi người yêu dưới chân cầu,
nước dâng cứ thế mà chết. Nỗi đợi nào cũng ngổ ngẩn,
nên thơ. *Bông gòn bay quá nhiều*, nói như né cái đợi dài...
chép miệng than vu vơ (ơ, hóa bóng chứ không hóa đá!)

29.

*đếm dấu vân trên gỗ
câu thơ vỗ tay reo
lóng xương rừng đã trở
những cụm mây lưng đèo
đến nay còn liếc theo...*

Chập chùng hình ảnh, và tứ lạ. Tôi thấy những gợi mở
tương phản: vẻ kiên khổ của người ngồi đếm dấu vân
gỗ bên cạnh tiếng reo trẻ thơ của câu thơ vừa ráo mực.
Cũng thế, lóng xương rừng vẽ ra một cảnh tang thương
âm bình, mà níu được cái liếc mộng mơ của cánh mây!
Đặt cạnh nhau như thế để nói vô thường chăng?

30.

*đếm linh hồn trên vách
thạch sùng liếm môi khuya*

*ta ngồi im liếm sạch
màu chiêm bao dị kỳ
âm xanh câm trôi đi...*

Này bạn, tôi thấy người cũng hóa thành một loài bò sát và máu lạnh, như thạch sùng, và tôi thấy nổi buồn rợn ốc trên da. *Âm xanh câm trôi đi...* âm, nó cũng động như người và thạch sùng trong bức tranh siêu thực này!

31.

*đếm trời thu trong hạt
hạt hát chào cô liêu
ta cô độc đánh liêu
hát theo treo tóc bạc
âm trắng câm bay đi...*

Âm bây giờ mang màu trắng, hòa âm với những hạt cô liêu mùa thu, những lời hát sương móc treo tóc bạc, bản hòa âm câm, và trắng, tuyệt vời an nhiên, ta cô độc... như nghe ngài Lão Tử: "*Lời nói của ta rất dễ hiểu, rất dễ làm, thế mà thiên hạ không ai hiểu, không ai làm*".

32.

*đếm ngàn sông trên lá
lá ngu ngơ thở dài
thời gian phai nhanh quá
lá chỉ nhớ một vài
giọt sương tan ban mai...*

Chiếc lá phai, dòng sông trôi, biểu tượng của thời gian. Màu lá, bước đi qua của mùa, phút giây thoáng chốc, thế mà chờ hết cái miên man miết miết của con sông thời gian. Thế rồi trên những qua đi ấy, chỉ cái mong manh nhất là giọt sương, đọng lại. Qua cái quặng lọc phôi phai ấy, nổi lên long lanh vẻ trường cửu. Cảm xúc về thời gian đẹp và lạc quan. Đêm tàn rồi lại bình minh...

192   *năm chữ năm câu*

34.

*đếm ngàn sông trên tay
tay dài thêm viễn xứ
phím nâu vĩ cầm lay
phím trắng dương cầm nở
tĩnh vật ướm lửng ngày...*

Bài 33 và 34 là bức tranh tĩnh vật. Có một điều lay động, nổi lòng kẻ ly hương, đổi màu theo tâm chuyển.

35.

*đếm thời gian trên trán
trán châu thơm quê nhà
và thơm lâu quê quán
tình rất sâu rất xa
rất xa ôi rất xa...*

Trán ai thơm màu quê cũ, mà để người nhìn thấy những vết nhăn quê nhà xa xôi chờ ngày hợp phố, không *rất xa ôi rất xa* đâu tình ơi...

36.

*đếm thời gian trên mộ
mộ cha giữa chiều hồng
chiều ôm trùm tác cỏ
cỏ ôm trùm thình không
chiều hồng ơi chiều hồng...*

Huyết cha nhuộm buổi chiều, thình không mộ cỏ. Âm dương thế lương đến thế đối với cả người dưới mộ lẫn đứa con đứng gọi chiều, từng chiều... *chiều hồng ơi chiều hồng*, bạn nghe đó là tiếng gọi đầy nước mắt của đứa bé nhớ cha, hay tiếng gọi bình thản của kẻ đã trôi qua những vô tận nỗi đau?

37.

*câu thơ xưa yếu mệnh
chết trong vườn mướp xanh
chim quyên về ướt cánh
ta ôm mộng đất dầm
rừng mình la thất thanh...*

Tứ đi đâu để câu thơ chết yếu, cho người làm thơ kêu thất thanh trong mộng vậy? Mỉm cười đọc câu 4, nghe nói rằng Tâm bất tịnh... Nhưng mà hình như ông biết hết mà giả bộ đấy ư, nhà thơ Nguyễn Lương Vy - bởi vì *la thất thanh*?

38.

*câu thơ nay kiên khổ
lì đòn chờ âm rung
chờ nát tan tri ngộ
chờ ngắt gió loạn bùng
một cú nhảy sau cùng...*

Trước khi đi thạo, phải bước chập chững, muốn đi tới cuối đường, phải gian truân một con đường, muốn xong một bài thơ, thì đã ném mùi khổ nhẫn, đã bao lần mấy bận lắng nghe tiếng rung của âm để mà giao hòa tâm mình với nó... Con châu chấu trong một buổi mai, bật lên cú nhảy ngắt xanh mầu cỏ sau một đêm - thiên thu? Ôi! *Một cú nhảy sau cùng!!!*

39.

*câu thơ soi chín vía
cho ý nhớ mườì đời
chữ căng âm ngóng đợi
gần gũi với xa vời
rồi thôi thơ đi chơi...*

Nghe như sinh mệnh Thơ là bản mệnh mình... Thơ hay Ta đi chơi? Như tôi, thì tôi thích, trao thân gửi phận cho

194   *năm chữ năm câu*

Thơ xong thì ta đi chơi. Xin lỗi nhé nhà thơ, rượu thơ có khi quá chén...

42.

*câu thơ tươm lửa biếc
xanh trí não ngàn râu
ta ngồi xâu ly biệt
mỗi kiếp một nếp chau
một hai ba... xâu mau...*

Chuỗi ly biệt này dài tới đâu thì giáp lại? Muôn muôn cứ chia tay mãi ư?

43.

*câu thơ tươm muối mặn
đời húng hắng gừng cay
ta sốt thêm mật đắng
hòa chung một chén đầy
dzô dzô dzô dzô tay...*

Gừng cay muối mặn xin đừng quên nhau (ca dao.) Thơ lại hòa thêm màu sắc cho keo sơn hơn ly rượu đời chăng?

45.

*câu thơ tươm lệ nấn
nấn trắng gió tê nhòa
phong cầm lòa sóng biển
nấn đỏ bóng ai qua
huyết khô trong bao la...*

Từ bài 38 đến 45, và cả dòng thơ NLV nữa, làm liên tưởng đến câu của người xưa, “*Thi dĩ ngôn chí*”, và Phùng Khắc Khoan cũng đã phân tích rất rõ Chí để tìm hiểu về Thơ. “*Chí mà ở đạo đức thì tất là phát ra lời lẽ hồn hậu, chí mà ở sự nghiệp thì tất là nhả ra khí phách*

*hào hùng, chí ở rừng sâu u tịch thì thích giọng thơ liêu
tịch, chí ở gió mây trắng tuyết thì thích vẻ thơ thanh cao,
chí ở nổi uất ức thì làm ra lời thơ ưu tư, chí ở niềm cảm
thương thì làm ra điệu thơ ai oán”* (câu này ghi trong sổ
tay, không còn nhớ nguồn nữa. Xin lỗi!) Dòng thơ NLV
toát ra cái tịch mịch cô liêu, âm cười máu lệ, âm khóc hồn
nhiên, tạm dựa vào quan điểm trên, tôi thấy, Chí ấy là ở
đạo đức, ở rừng sâu u tịch, ở nổi kiên khổ chịu đựng, nên
lời thơ vừa u tịch vừa hóa giải những oan thù. *Chữ ghìm
trong tiếng nấc. Đại khờ mong gặp lại. Dzô dzô dzô dzô
tay. Rơi rơi rơi chiều tà. Huyết khô trong bao la... Chẳng
phải Thơ nói Chí sao?!*

48.

*mười ba năm xa xứ
ư hử một mình ên
lái xe trên xa lộ
cái nhớ khều cái quên
cái xe như cái mộ...*

Nghe nói thời của ông, con người ta mở mắt ra là ở trong
xe hơi, lăn hoai trên xa lộ. Ui, khổ quá cái văn minh, ngồi
trên lưng hạc lưng lừa như người xưa, hay như thi sĩ đại
ca Bùi Giáng bỏ thành thị về cưỡi bò khắp lũng đồi không
phải thanh thoi hơn sao. Liên tưởng *cái xe như cái mộ*
thật bất ngờ và kinh hoàng cho văn minh cơ khí!!!

53.

*mười ba năm xa xứ
mang chiếc nhẫn mẹ cho
mẹ dặn nhìn chiếc nhẫn
thấy chữ nhẫn rõ to
quỳ lạy mẹ đừng lo...*

54.

*mười ba năm xa xứ
xa mãi có mong gì
ngày về xa tấp lự*

196 năm chữ năm câu

*thôi cứ niệm mâu ni
và niệm em nữa chứ...*

Trong mười ba năm ly hương, có một phùa hộ mệnh này:
*mẹ dặn nhìn chiếc nhẫn / thấy chữ nhẫn rõ to / quỳ lạy mẹ
đừng lo. Thế thì có gì phải sợ đời hừ hừ hừ nữa. Thôi
cứ niệm mâu ni trên đường dài về cố xứ. Nguyễn Nhược
Pháp chả bảo cứ cầu *Quan Thế Âm Bồ Tát* / là tha hồ đi
mau, đấy ư!*

Cũng có thể niệm gì mà riêng nhà thơ thấy linh ứng, cũng
được:

61.

*niệm em cho tận ý
ý quên lời quên câu
chỉ còn thượng thanh khí
thương tâm âm trời sâu
ta làm ma bạc đầu...*

62.

*niệm ma-ta một niệm
tắm liệm một âm quen
mận cũng vừa mới chín
thu cũng vừa mới nhen
bén lên một ngọn đèn...*

Phất phất phơ phơ, tưởng niệm lăm tạt niệm, nhưng ngời
đó, một đêm, ngàn thâu.

*Chơi một giấc ngủ vùi / gọn một đời mọn bé (64) chơi một
giấc mất tích / đời kiếm hoài chẳng ra (65), để rồi tất cả
đều “tĩnh” ra một cơn điên:*

66.

*đất điên theo kiểu đất
trời điên theo kiểu trời
phật điên theo kiểu phật*

*mang cái thân con người
nên điên theo kiểu phật...*

Chỉ có đó là mái che và bến đỗ thôi. Để mà quên sạch sẽ khổ đau...

71.

*ta vẫn điên giản dị
nhắm thơ cất trong đầu
lâu lâu rớt một xỉ
mời quý vị ngàn thâu
sáng ra quên rất mau...*

Cứ mỗi năm NLV rớt một xỉ. Từ tập thơ *Âm Vang và Sắc Mầu* đến tập thơ mới nhất “năm chữ năm câu” này là tập thơ thứ 8. Một xỉ thành một biển muôn trùng!

72.

*quên rất mau để đón
câu thơ khác trong đời
ý thiêng ta bắt gọn
tình sâu ta tóm rồi
lại cất trong đầu thôi...*

Cảm thấy người thơ đã chứng được cho mình - Thơ - trên con đường tu thơ, mới đầu là khổ hạnh, để cho nỗi đau xé mình nghìn tiếng nghìn câu, rồi điên mà tung hứng nỗi niềm, để biết rằng trong điên thơ ấy đã thấy được lung linh ý thiêng. Chí thành thì chứng ngộ.

73.

*rời ra trong ly biệt
chẳng biết phải làm gì
đời vẫn trôi biêng biếc*

198 năm chữ năm câu

*mây vẫn bay rù rì
rằng thì đâu có chi...*

Vô vi!?

74.

*có chi đâu có đặng
gặng hỏi nói không đành
rằng thì là thình vắng
sống là chết long lanh
nói thiệt đừng có hoảng...*

Chết là hết hay chuyển sang một kiếp sống khác? Chết là giai đoạn cuối của vòng Sinh Trụ Hoại Diệt. Nhưng người thơ này đã đồng hóa sinh-tử tếu thể. Tếu là vì câu *nói thiệt đừng có hoảng...*

Làm như tất cả đều đùa thôi. Nhớ người đàn bà quạt mộ của Trang Tử.

75.

*chỉ có hơi tiêng tiếc
trần gian một tử vui
người-ma ngu ác liệt
ma-người ngu sặc sùi
ma-ta ngu điếc đui...*

Ha! Đây là người nằm dưới mộ mà người đàn bà đang quạt cho cỏ xanh đây, phải không? Tôi đang cười đây. Trời ngoài kia có chút nắng lên rồi, như cuối con ngõ quanh co có người vừa nói chia tay...

Để gặp nhiều bóng độc hành:

77.

*một ba bảy cũng liều
như cô kiều ông giáng*

*đứt ruột với lời phèo
thì trời kia mới ngán
tài với mệnh cái veo...*

81.

*không chờ không mong đợi
hàn mặc tử ca xang
tình quê bay điệu vợi
tung ánh biếc lừng vang
đất trời thơm lộc mới...*

82.

*không ồn không kể lễ
ta khóa nước chân cầu
ôn như hầu nhắc khế
cổ độ trợ từ lâu
đừng hỏi nữa vì đâu...*

83.

*không hỏi không cần biết
thức đếm nhịp xưa sau
trí lang thang náo nhiệt
óc trắng muốt trắng phau
hít một hơi thật sâu...*

Thu sẽ héo và Đông rồi cũng sẽ tàn. Bước lại khởi xanh đi... từ những tàn lụi. Lùng hương sương. Em nở bông. Tung ánh biếc. *Đất trời thơm lộc mới*. Bánh xe ấy lại bắt đầu lăn, ở một khởi đầu mới óc trắng muốt. Hít một hơi thật sâu nhẹ nhẹ như vừa hớp một chén trà cúng. Nhan ơi ba năm lẻ...

88.

*thương câu thơ kín kẽ
thương bạn đã về trời
nhan ơi ba năm lẻ*

200 năm chữ năm câu

*ba câu lục bát phơi
nắng chiêm bao ngời ngời...*

90.

*thương câu thơ bạt mạng
chết xanh theo điệu linh
chết xanh theo khốn nạn
ảo hóa bóng soi hình
bấy nay ta động kinh...*

Nghe trong những câu thơ này có hương của âm dương giao hòa. Một xâu hệ lụy của kiếp người nhấp nhô ảo hóa trong cái bất tỉnh của cơn động kinh.

Có phải đang xướng hoạ cùng Quý Thi đó không, ông Nguyễn Lương Vỹ?!

91.

*bấy nay ta ngáp vặt
gặp những ý tro bay
ý chớp tắt réo rắt
lời chưa bưa khôn khuây
thơ bảo tu tức khắc...*

Ngáp vặt, ý tro. Nghĩ rằng tu cũng đã bưa rồi. tu thơ là tu chữ (92) tu thơ là tu hú / hú làm sao cho lâu (93)

96.

*buông thơ ư...tội lắm
đời mờ cõi đã lâu
đời cuồng mê đã khảm
gói ghém gửi sơ đầu
hy vọng còn gặp nhau...*

Tôi biết người tu này không bỏ đạo đâu. Điện Thơ một trái tim đập như thế. Xuân Hạ Thu Đông rồi Xuân, còn gặp nhau mà!

Đi suốt quãng đường tu thơ. Mỗi người tu có riêng tự chứng tự nội. Có thể là tôi không kinh nghiệm về những giai điệu của huyết lệ NLV, nhưng tôi cảm được bổng trầm của chữ thơ, tứ thơ, làm nảy sinh một nỗi buồn thương vô hạn bởi cái âm vang động của một tâm hồn cô độc trên con đường thăm thẳm về với cõi có-không, này.

99.

*năm câu năm chữ hiện
năm âm gieo bốn lần
một lần cuối chết điếng
vì bốn lần sẩy chân
bấn loạn hết tâm thần...*

Đúng vậy, làm thể thơ này, giống như đi trên một sợi dây. Rốt nát tan hay vút bay cao là tùy cái giá đỡ câu tuyệt, *một cú nhẩy sau cùng* nắm sinh mệnh bài thơ.

Phải nói gần như hầu hết ở 100 bài này, câu cuối cùng là tiếng khóc oa của phút chào đời cho dù có bốn lần sẩy.

100.

*năm chữ năm câu gọi
ta thức gõ phím đen
phím quen hơi quen chữ
chữ quen ta quen đèn
đèn nhen lên viễn xứ...*

Vậy, thơ lúc này, đi đâu, ở đâu, thế nào, bén những duyên nợ nào khác hay là, có phải sẽ trở về bước đầu, *nhìn trong thơ thấy đạo / nhìn trong đạo thấy thơ?*

Còn tôi, vẫn ở cõi đất mưa thu này, sẽ lay lay áo ông Lão Tử giảng cho nghe chút nghĩa xuyên suốt...

***

202 *năm chữ năm câu*

Tưởng đã từ giã cõi mưa bay, tự nhiên lại nghĩ, ừ sao lại là ngũ tuyệt nhỉ, hồi nào tới giờ chỉ quen tứ tuyệt. Những là thất ngôn tứ tuyệt, ngũ ngôn tứ tuyệt mà niêm luật dựa vào thất ngôn bát cú của thơ Đường. Bèn hỏi, sao lại là năm chữ năm câu, là ngũ ngôn ngũ tuyệt? Ông bạn nhà thơ mỉm cười, *ngũ hành ngũ uẩn...*

Nếu nói tiếp về những phạm trù ấy ắt là mùa Thu sẽ qua đi, và Đông lại ngâm *tuyết thi* nữa chẳng, phố xá ngoài kia người ta đang lao xao Tết đấy. Gượng một tí để nói thêm chút về thể thơ mới lạ của ông.

Thường nói dài mà nói được, nói hay, là lẽ thường tình, nhưng nói ít mà cô đọng, thì xưa nay hiếm, không nói, chỉ cần cầm cành hoa để khai thị, thì chỉ có Phật.

Loại thơ tuyệt cú, hay cả Hải cú của Nhật, thường nói những chuyện như là trước mắt, tưởng là vu vơ, đơn sơ bé mọn, mà khi đọc thốt giật mình vì cái tình ý sâu kín của nó. Những thi nhân khi dùng lối tuyệt cú thường là những người đã như con thuyền vượt qua mấy biển phong ba rồi, ngồi lại một nơi u tịch nào đó, nhìn hạt cát thấy được lẽ càn khôn; nghe hạt sương rụng biết nỗi phôi phai nghìn muôn thời gian...

Làm thơ kiểu này, câu kết là lợi hại nhất. Toàn thể 100 bài năm chữ năm câu này, người thơ đều theo cái nhất quán của ông: *một cú nhảy sau cùng*. Kết đóng hoặc kết mở đều mang một yếu tố bất ngờ. Ở chữ lần thứ. Đó là điều tôi muốn nhấn mạnh. Chính yếu tố bất ngờ này đưa đến cảm xúc muôn màu. Nếu không có, thì bài thơ coi như bị rút xuống từ sợi dây đang đi vắt vẻo.

Kết đóng, là chữ tôi dùng thế, để chỉ những bài với hình ảnh xuyên chuỗi nhau rồi dứt điểm cảm xúc ở câu kết đi liền một huyết mạch, như thể nhân đó quả này:

Ví dụ, câu cuối gom hình ảnh ở 4 câu trên rồi bật lên cảm xúc ở câu 5: *đếm ngàn sông trên lá / lá ngu ngơ thờ dài / thời gian phai nhanh quá / lá chỉ nhớ một vài / rồi giọt sương tan ban mai...* thả ra như một tiếng thẳm, rất tịnh, đọng thành một hạt lệ trong suốt.

Và, *mười ba năm xa xứ / rồi mười mười cái vèo / tinh âm bay sáng lóa / ta sướng quá bay theo / ôi tiếng hú trong veo...* dẫn đi từ từ rồi bùng vút cao nốt sâu bi tiếng hú.

Ở bài 23, ảnh hình biến hóa dẫn người ta đi, *thấy và nghe huyết tan / từ rất lâu trong chữ / chữ lòn trong nắng tàn / ta lòn trong mưa bụi / để cuối cùng ta thấy cái hình ảnh nên thơ dị thường của người rong chơi cùng chữ nghĩa: lượn lên phủ hú vang...*

Thấy không, hình ảnh cấu tứ trọn vẹn trong 25 âm.

Rồi. Kết mở. Có khi chả đả động gì đến cái vừa nêu ra ở trên, giống như về tới nhà không mở cổng vào mà quay ra một lối khác, đi đâu..., cũng có khi là một nụ cười mỉm tinh nghịch rồi chia tay, để lại cho người đọc bao nhiêu *nỗi tự xử* sau một câu kết mở. Tha hồ cho trí tưởng, tôi thích những câu kết mở như vậy, làm bài thơ có khí hư hư thực thực, kiểu lửng lơ của một công án:

mười ba năm xa xứ / cuộc lữ cũng vui thôi / xúc tuyết nghe tuyết hỏi / chuta kịp đáp tuyết rơi / lớp trắng hết tiếng nói... thật là tuyệt cái lửng lơ sau câu chưa nói!

Ở bài 21, *thấy và nghe tê lưỡi / ngọng nghịu chẳng nên lời / ù á ôi ừng ói / ói ừng ấy ôi / 4 câu đầu thấy những ai oán, đến bất ngờ hình ảnh câu kết, bông khế rụng lưng đôi...* nghe nhẹ nhõm thanh thoi mơ mộng như con thuyền, có thể dừng một bến êm đềm cũng có thể ra biển...

204 năm chữ năm câu

100 bài này dường như đều làm *một cú nhảy sau cùng* của tuyệt, tuyệt là tuyệt tròn trặn, hay tuyệt là cắt ngang như vết cắt quyết liệt, đều vi diệu cả...

Santa Ana, 11.2013

(Viết trong những ngày dưỡng bệnh)

Mục Lục

Lời Thưa	07
năm chữ năm câu	09
viết thêm tám câu lục huyền âm	111
<i>sương đồng bằng</i>	113
<i>bolero</i>	116
<i>sỏi</i>	119
<i>mồ thu cũ</i>	122
<i>một mình</i>	125
<i>chiều tà</i>	128
<i>quán thế âm</i>	131
<i>tình ca ngựa</i>	134
<i>lại nhớ nguyên trái</i>	141
kính thưa sáu tám	149
khúc cầm dương trên đường về	161
ba nhớ các con lằm	167
Lời Bạt - Tô Đăng Khoa	173
<i>Nguyễn Thị Khánh Minh</i>	
Phất Phơ 5 Chữ 5 Câu	181

Ấn phí 18 Mỹ kim.

208 *năm chữ năm câu*

Đã Xuất Bản:

- . Âm Vang Và Sắc Màu – NXB Trẻ, Sài Gòn 1991
- . Phương Ý – NXB Thanh Niên, Sài Gòn 2000
- . Hòa Âm Âm Âm Âm... NXB Thư Ấn Quán, New Jersey 2007
- . Huyết Âm – Q&P Production, California 2008
- . Tinh Âm – Q&P Production, California 2010
- . Bốn Câu Thất Huyền Âm – Q&P Production, California 2011
- . Tám Câu Lục Huyền Âm – Q&P Production, California 2013
- . Năm Chữ Năm Câu – Q&P Production, California 2014

Sẽ Xuất Bản:

- . Tổng Tập Thơ 45 Năm (1969 – 2014)

Đối với tôi, là độc giả lâu năm của thi sĩ Nguyễn Lương Vỹ (NLV), ông là người sống rất khép kín, gần như độc cư. Ông sống rất nặng tình với Thơ, với từng con Âm, con Chữ. Hầu như trong tất cả các tập thơ trước của NLV, chúng ta đều thấy có chữ “Âm” trong đó. Sau một thời gian dài độc cư tu Tâm, tu Âm và tu Chữ, trong tập thơ mới này, với cấu trúc 100 bài năm câu năm chữ, NLV đã thấu hết nội lực, thực hiện “bước nhảy sau cùng” ở câu số năm để tự mình bước tới “bờ hương chín”. Nơi đó, những bài thơ của ông hóa thân thành búp hoàng lan “vàng cam trên bến lạ” khiêm cung bên ghềnh đá ven đường. Thân mang kiếp mỏng manh vô thường, nhưng hát bài ca thiên thu vô ngôn. Những con âm kiên khổ chấp nhận sự ngộ nhận nhất thời vẫn “gói ghém gửi sơ đầu” để mà “hy vọng còn gặp nhau” nơi bờ hương chín!

(Tô Đăng Khoa, trích Lời Bạt)